

DEBRECZENI UJSÁG

ELOFIZETESI AR:

Helyben:		Vidékre:	
Félévre	3 fr — kr	Félévre	5 frt — kr.
Pegyedévre	1 „ 50 „	Negyedévre	2 „ 50 „

Felelős szerkesztő és lap-tulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSEG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota földszint. az udvarban hátul.

Az országgyűlés feloszlatása.

—aug. 27.

Jobb későn, mint soha. Ezt Kossuth Ferenc tegnapi nyilatkozatára mondja, melyet a „M—g”-ban publikált. Kossuth Ferenc most már férfias és erélyes hangon hirdeti, hogy ősszel ő és pártja meg fogják torolni azt a vérlázító sérelmet, melyet a Hentzi ügyben Magyarországon elkövettek.

A magyar önérték bizvást megéri volna egy fürdőzés elhagyását és Kossuth Ferenc jobban tette volna, ha a tárogatót előzetesen és nem utólag fujja.

Ha Kossuth a véreskardot a Hentzi-botrány előtt hordozta volna körül, az az ünnep a kadétiskolában semmivé törpült volna és a magyar miniszterelnök, ki remegve fut minden összezörrenés elől, nem engedte volna meg, hogy egy generális és egy katona csapat gloriifikálásánál a király képviselője és a magyar honvédsereg jelen legyenek. Kossuth mentségeül felhozta, hogy a miniszterelnök megígérte neki, hogy az ünnepély egész rendben, minden bántó jelleg nélkül fog lefolyni.

Ez annál súlyosabb vád a miniszterelnökre, mert Széll Kálmán tudomásunk szerint sokkal nagyobb súlyt fektet arra, hogy tettei és szavai a lovagiasság szempontjából korrektek, — semmint politikailag helyesek legyenek.

Ámde ezért hiába siránkozunk; a mi elmúlt, vissza nem jön soha többé. Majd meglátjuk, mi lesz ősszel. Ha az a harc, melyet Kossuth jelez, komoly lesz, akkor más vége nem lehet, mint az, hogy elsőpri a miniszterelnököt, a ki — akár igazat mondott, akár nem — az osztrák soldateska előtt való meghunyászkodásával megbántotta önfaját.

Kossuth bejelenti a harcot és erre a politikai Hentzihuszárok már is fenyegetéssel felelnek. — Azt mondják, hogy nem igen hederitene — most, hogy a paktumot lemorzsolták — a szélső bal handabandáira, mert ha a függetlenségi kellemetlenkednek, fel fogják oszlatni az országgyűlést.

Nagyon jól van; csak oszlasák fel. Az új választások az ellenzéknek csak előnyére lesznek, — mert lehetetlen, hogy a magyar nép értjük a magyarokat és nem a nemzetiségeket — meg ne bosszulja azt a bántalmat, melyet a Hentzi-botrány rendezésével rajta elkövettek.

A hercegprimás a királyné haláláról.

— Fővárosi tudósítónktól. —

A királyné halálának immár közeledik az első évfordulója. Vaszary Kolos bíboros hercegprimás ebből az alkalomból a következő körlevelet intézte az egyház papságához:

„Elénk és fájdalmas emlékében él még mindenkinek az a borzalmas esemény, mely mult 1898. évi szept. hó 10-én nemcsak hazánkat, de az egész művelt világot mélyen megrendítette, vigasztalhatatlan bánatba döntötte.

Nincs széles e hazában senki a ki szomoru szívvel, zuzott kebelrel ne érezné azon évforduló közeledtét, a melyen minden igaz magyar kebel nemzetének nagy gyásza felett kesereg. Azok a kínzó sebek, a melyeket feledhetlen Erzsébet királynénk végzetes elhunytá alattvalói hű sziveinken ejtett, nem fognak behegedni soha. Zokogni fognak azok, míg él nemzet e hazán.

Különösen égetnek azonban metsző fájdalmaik élesebben nyilalják át egész valónkat azon a szomoru napon a melyet a Gondviselés véres betűkkel engedett feljegyezni nemzetünk évkönyveinek lapján.

Könnyeink árja, a melylyel gyötrő fájdalmunkat elborítottuk, megújul azon a bánatos napon, a melyen millió és millió szívet sebez meg ismét azon át-

kos tőr szurása, a mely nem borzadt kioltani nemzetünk jóságos anyjának, védő angyalának féltékeny szeretettel övezett életét.

Az ádáz merénylet első pillanataiban csak keseregni tudtunk a mondhatlan vesztség felett, a melyet a legelvetemedettebb gonoszság hazánk népeinek okozott, de ma egész nagyságában érezzük át azt a mérhetetlen csapást, a melyet a jóságos Királyné örök távozásával szenvedtünk. Szomorú lesz életünk, mint a borús ég, a melynek sűrű fellegein nem szűrődhetnek át a nap fénylő sugarai.

Sivár mint a ligetmező, a melylyet nem táplálnak a harmat üdítő cseppei. Vigasztalan, mint az az árva, a ki csak egy sirhalom felett tárhatja ki szóra emésztő keserveit.

Nemcsak azt a nagyszívű királynét siratjuk, a ki nemzetünket hő szeretettel karolta át és meleg részvétellel osztotta meg örömét és bánatát, hanem azt az angyali lelket is, a ki jótékonyága által szenvedések sebeit behegeszteti, fájdalmait ennyíteni, a keblek szomorúságát vigasztalni segítette.

Politikai és társadalmi életünk minden mozzanatát élénk érdeklődéssel kísérte és nagylelkűségében mindig a nemzet javának előmozdítására törekedett. Viszhangot keltett nemes szívében hazánk minden óhaja; lelkes gyámolóra számíthatott ott fölken személyében nemzetünk minden igyekezete pártfogásra talált áldott kebelében népünk minden panasza,

Ma már nincs többé az a szív, a melynek minden dobbanása nemzetünknek volt áldozva. Hideg a kebel, melynek szeretete és részvéte milliókat boldogított. Életlenek a kezek, a melyek kifogyhatlan jótékonyága bőségesen árasztotta szét áldásait hazánkra.

Nyugvóra szállt a nemes lélek, mint a leáldozó nap, de dicső emléke állandóan él sziveinkben és kíséri fog minden nemzedéket, mint bolygóinkat az a szelid hold, a mely örökös társává szegődött.

Nagy nemzeti hagyomány gyanánt fog századokról századokra átszármazni drága neve, a melyet gyöngéd kegyelettel hangoztat ma Arpád honának minden gyermeke. Hő szeretete és őszinte kegyelme, a melylyel dicső alakját övezük, mulaszthatlan

Megjelenik mindennap korán reggel.

Előfizetési ára házhoz hordva egy hónapra: ötvenkrajczár

kötelességünké teszi, hogy fájdalmas elköltözésének emléknapiján buzgó fohászokban rójuk le azt a soha el nem évülhető hálát, a melylyel édes anyai erényeinek tartozunk.

Azért is elrendelem ezennel, hogy f. évi szeptember hó 11-dikén nemes lelke üdvéért főegyházmegyénk minden nyilvános templomában ünnepélyes gyászistentiszteletet tartassanak.

A gyászmisére idejekorán meghívandók az összes helyhatóságok, tanintézetek és katolikus testületek, hogy ekként imáinkban egyesülve, különösen is tanúsítsuk kegyeletünk, szeretetünk és hálánk osztatlan egységét.

Elrendelem, hogy a fenhatóságom alá tartozó összes tanintézetekben a gyászistentisztelet után a körülményekhez mért gyászünnepélyek is tartassanak, hogy a serdülő ifjuság lelkében gondosan ápolassék ekként az a hazafiúi kegyelet, a melynek soha sem lesz szabad lankadnia.

Felhasználom azonban az alkalmat arra is, hogy fájdalom tört szívem egész bensőségével ajánljam szeretett hűveim figyelmébe azon nemes törekvés támogatását, a mely a székes főváros buzgó köreinek elhatározásából feladatává tette, hogy a megdicsőült Királyné emlékére egy nagyszerű templomot állítson.

Aldozzuk készséggel filléreinket e magasztos cél megvalósítására. Meltöbb emléket nem állíthatna kegyeletünk a hőnszeretett Királyné nagy nevével, a mit ha oly szent helyet létesít, a melyen az elköltözött nemes lelkéért állandóan fohászokat röpitünk az egek urához, és szünet nélkül könyöröghetünk hatalmas védelme- és áldásáért, a melyekre a földi zarándoklásunk viszontagsága után olyannyira szükségünk van!

Megengedem ennél fogva, hogy akár a gyászistentisztelet alkalmával akár az azokat megelőző, vagy követő vasárnapon az „Örök imádás templomának“ költségeire gyűjtések rendeztessenek. A gyűjtések eredményei egy házmegyei hivatalomhoz lesznek küldendők, a honnan azok a gyűjtő-bizottsághoz fognak áttétetni. Esztergom, augusztus 21-én. Kolós bibornok, hgprimás.“

POLITIKAI HIREK.

Horvátok és szerbek surlódásai. A horvát kormány, hír szerint, fölhevítá a horváth főispánokat, hogy igyekezzenek elnyomni azokat az itt-ott fölmerülő mozgalmakat, melyeket a szerbég egy része a horvát agitációkkal szemben indított. Ebből az alkalomból azt is beszéltek, hogy a bánai kormány számos változtatást akar tenni a horváth főispáni karban tudniillik a szerb lakosságú megyék szerb származású főispánjait másokkal akarja kieserélni.

Kreighammer bukása? A párisi „Memorial diplomatique“ című rendezesen jól értesült tekintélyes francia hetilap ma érkezeit számában szenzációs hírt közöl. Az említett lap ezeket írja:

„Bécsi katonai körökben sokat kommentáltak azt a tényt, hogy Kreighammer báró, közös hadügyminiszter bizonytalan időre szóló szabadságot kapott. Azt hiszik, hogy a hadügyi tárca legközelebb gazdát cserél.“

Debreczeni játszóterek.

Debreczen, aug 22.

Debreczen város jelentősebb ügyei most sorra kerülnek érdemleges elbírálás alá. A kritikában amelyet a nyilvánosság organumai gyakorolnak erősebb tollal, de utóbb nem kis tájékoztatlansággal vett részt laptársunk is a D. E. Erre vall az alábbi közlemény is, amelyet laptársunk „Debreczeni játszóterek“ című cikkére válaszul illetékes kezeiből kaptunk s egész terjedelmében a következőkben adjuk:

Az D. E. augusztus 20 án megjelent számában Debreczeni játszóterek cím alatt egy cikk jelent meg a mely azt igyekszik bebizonyítani, hogy a Nagyerdőn játszó térnek kijelölt terület a mondott célra nem alkalmas, hanem a „Magyarország“ idézett közleménye szerint a széles utcákon — a melyeknek csak a közepét tudjuk kiburkolni — igen szép és alkalmas hosszukás négyszögek kínálkoznak a befásításra és játszótérre való átalakításra.

A megjelent cikk úgy látszik téves információ alapszik, ugyanis, ha arról van szó, hogy olyan terület állítsunk fel a hol az iskolás gyermekek 2—3 órán át nagyobb mozgást végezzenek, ahol nemesak arra kell tekinteni, lehet é elég nagyságu terület rendelkezésre bocsátani, hanem a levegő is, melyet fokozott mozgás mellett beszív minő? ezeknek tekintetbe vételével, a játszótérrel a városban felállítani semmi körülmények közt sem lehet és vagy a nagyerdőn vagy a városon kívül a mezőkön esetleg az újosztású földeken kell alkalmas területet keresni.

Debreczennek olyan széles utcája a hol 2—3 hold területet ki lehetne lasítani nincsen; arra pedig gondolni sem lehet, hogy a város belsejében a beépített területből egy hasonló nagyságu területet lehessen kisajátítással előteremteni.

De feltéve azon esetet, hogy a szükséges terület már megvolna is, még ez esetben sem volna helyes a játszótérrel a városban felállítani, mert ha már d. e. 8—12 óráig, délután d. u. 2 től 4 esetleg 5 óráig szüvta a gyermek ifju a tanterem egészségtelen

levegőjét, legalább is kell 3—4 órán át, hogy a szabadban mozogjon és némileg helyre hozza azt a mit a tanyeremben való tartózkodás a szervezetén rontott.

A városoknak a levegője köztudomás szerint egészségtelen. Az utcáporá teive van állati hulladékokkal beteges emberek köpetével, a melyeket a gyermekek szaladgálás közben felvernek és azután beszívják és annyival többet vesznek be ezen káros anyagokból, miután az erősebb mozgással gyorsabb és mélyebb légzés is jár.

Egyedül a mozgás nem adja meg azon eredményt amelyet elérni akarunk akkor, midőn a gyermekeket a szabadon gyorsabb mozgás mellett edzeni akarjuk. A minő fontos a mozgás még határozottabb szükség van a tiszta jó levegőre, mely az egészséges életnek első alapfeltétele. Miután tehát a városban ez alapfeltételek nincsenek meg, egyedül a nagyerdőn kellett a megfelelő területet keresni.

Budapesten és más nagy városban a gyermekek távolabbról járnak az iskolába, mint a mennyire a nagyerdő a város központjától van és ezt az utat megteszik négyszer anélkül, hogy az egészségüknek ártana.

A tanító felügyelete alatt pedig inkább kijöhetnek a gyermekek, mint most a szünidő alatt, a midőn kísértő nélkül egész nap a nagyerdőn mászkálnak.

A mi nagyerdőnkön a park közelében lehet 3—5 hold gyepes, ritkán befásított területet játszó térnek átadni a mely minden kívánalomnak megfelel és ezen mosolyogni lehet ugyan a „Magyarországnak“ vagy tájékozatlan tudósítójának, de hogy cikkiró a kiról úgy tudjuk, hogy debreczeni ember, miért mosolyog utána, azt már komoly gondolkozással nem bírjuk megérteni, esakis akkor, ha mint minden sorából kitetszik, erősen tájékozatlan abban, hogy itt miről van szó.

Hiszen úgy látszik, hogy a kultuszminiszter leiratát, mellyel a játszóterek nagyságát is körülírja nem ismeri a cikkiró, még kevésbé tudja, hogy e játszóterek a helybeli négy középiskolai növendékei összesége számára jelölendő ki gyakorló és játszóterekül.

Mert ha tudná, nem beszélne cikkében dajka ölébe való csecsemőről és csep lábakon szaladgáló, pillangót üző babákról. Ne aggasza tehát a tisztelt cikkező urat olyan dolog, melyet ahoz értő szakférfiak fognak megállapítani, sőt inkább igyekezzék a „Magyarország“ debreczeni tudósítóját felvilágosítani, hogy ne irjon városunkról tájékoztatlanságra valló dolgokat. Hogy a nagy Debreczen szabályozási tervének megtámadását szintén apprehendálja a Magyarország levelezőjének ezt közel fekvő okoknál fogva érteni tudjuk.

Középiskolai.

VIDEK.

Utazási kedvezmények a szegedi kiállításra. Tudvalevőleg a m. kir. államvasutak igazgatósága a szegedi mezőgazdasági országos kiállítást látogató csoportos kirándulók részére olyforma kedvezményt engedélyezett, hogy a m. kir. államvasutak összes vonalain az I-ső osztályon a II. osztályu, II. osztályon a harmad osztályu s a III. osztályon fél III ad osztályu vasúti jeggyel utazhatnak a csoportos kirándulók. A m. kir. államvasutak igazgatóságának legutóbbi elhatározása folytán a szegedi mezőgazdasági országos kiállítás megtekintésére Szegedre utazó csoportos látogatók kedvezményes utazásához szükséges igazolványokat nem csak a kiállítási iroda, hanem a gazdasági egyesületek és gazdakörök elnökségei is kiállíthatják. Az igazolványok felmutatása ellenében fogják az egyes állomások jegypénziárai a kedvezményes utazási menetjegyeket kiszolgáltatni.

A szerelem. Miskolci tudósítónk megrázó szerelmi dráma hírét táviratozza nekünk, Aranyos községben Zima Ferenc halálosan szerelmes volt a falu legszebb leányába, Faragó Erzsébetbe a ki azonban idegenkedett tőle. Feleségül is kérette annak rendje és módja szerint, de a leány kereken kijelentette, hogy nem lesz a hitvese. Az elkeseredett legény, a mikor megtudta, hogy kosarat kapott, revolvert tett a zsebébe s fölkereste Faragó Erzsébetet. Meg egyszer megkérdezte tőle, akar-e felesége lenni s a mikor megint elutasító választ kapott, szívenlőtte a leányt. A lövés zajára előrohant a meggyilkolt leány édesatyja, Faragó János s vasvillával támadt Zima Ferencre. A két ember közt szörnyű tusa keletkezett, de csak néhány pillanatra. A bosszut lihegő apa hirtelen nagy erővel Zima mellébe dőfte vasvilláját. A legény egy jajkiáltás nélkül holtan rogyott össze. Faragó Jánost azonnal letartóztatták.

Isten ujjá. Ennek mondja a nép azt a szörnyű balesetet, mely Nagy-Boldogasszony napján O-Becsén, Schumacher Rudolf gőzmalmában történt. Ezen a nagy, a községnek legnagyobb ünnepnapján ugyanis — mint levelezőnk írja — Schumacher Rudolf gőzmalma, a város közepén, a templom közelében, dühörögve zakatolva örölte a gabonát. A tompa zugás mintha káromolva hangzott volna bele az ajtatosbucsusok énekébe. A malom tehát dolgozott javában, midőn az egyik hengersizj Mór Jakab főmolnár kabátját elkapta s a magasba hajtva a tengelyre vorszolta. Egy munkás hirtelen odaugrott s a levegőben lógó főmolnár a lábánál fogva huzta le; a gépet is azonnal megállították. A szerencsétlen ember iszonyu kinokat állt ki és esütörtökön meghalt. Az orvosi vizsgálat szerint gerinevelőszakadást szenvedett. Ebben a szörnyű balesetben a nép Isten ujját látja.

Dreyfus-pör,

— É j j e l i t á v i r a t o k . —

A mai nap szenzációja Labori mester és Mercier tábornok összetűzése. Labori nem mulaszt el egyetlen elkalmat, hogy Merciert újra vallassa és machinatóinak beismerésére kényszerítse. Ma végre sikerült Laborinak Merciert sarokba szoritani és egyes fontos momentumok beismerésére kényszeríteni. A mai tárgyaláson kísértett ismét a titkos Dreyfus alap, melyből a Dreyfus-testvérek Sandherr ezredest állítólag 50,000 frankkal meg akarták vesztegetni.

A mai nap folyamán a következő távirati tudósításokat kaptuk:

Páris, augusztus 24.

Tegnap éjjel a szerkesztőségekben az a hír terjed el, hogy Loubet elnököt Rambouilletben meggyilkolták. Ezt a híresztelést hivatalosan megcáfolják.

Paris, augusztus 24.

A Figaro kivonatát közli egy levélnek, a melyet a nemrég meghalt Rössmann agykövet kévéssel halála előtt Arconafi-Viscorri márkinénak írt. Ebben a levélben állítólag ezt írta Rössmann:

— *Erzem, hogy nemsokára meghalok, de csak azt az egyet sajnálom, hogy meg kell halnom, mielőtt a szerencsétlen Dreyfus ártatlanságát nyilvánosan konstatálják.*

Az Evenement szerint a rennesi törvényszék ma azzal a kéréssel foglalkozni, ne tartson-e kétszer napjában ülést.

Rennes, augusztus 24.

A haditörvényszék ma reggel folytatta a Dreyfus-pör tárgyalását, melynek megkezdésekor a terem a szokott képet nyújtja. Ugy benn az épületben mint künn az utcákon teljes esőnd uralkodik, de a közönség feszült várakozással néz a mai események elébe, mert híre járt, hogy Labori ismét valótlóra akarja fogni Mercier tábornokot.

Mercier ma egyenruhában jelent meg a tárgyalási teremben és felrakta minden rendjelét.

Állítólagos vesztegetés.

Jouast elnök mennyitja a tárgyalást, mire a törvényszék jegyzője felolvassa Perrot vallomását. Perrot úgy nyilatkozik, hogy ő hallott egy esetet, a mikor a Dreyfus fivérek meg akarták vesztegetni Sandherr ezredest, olyképpen, hogy ötven ezer frankot ajánlottak föl neki.

Demange ezzel szemben felolvastatja azt az újsághírt, melyet Sandherr ezredes a Dreyfus-testvérekkel való

beszélgetése napján maga írt meg és tett közzé és a melyekben Sandherr egyetlenegy szóval sem emlékezik meg erről, hogy neki pénzt akartak adni Matheiu Dreyfus csek annyit mondott, hogy: „kész vagyok ráköltetni egész vagyonomat, ha kell, csak a bátyám ártatlansága derüljön ki!”

Egy új tanu.

Lahori azt a kérést intézi az elnökhöz, hogy ez diskrecionárius hatalmánál fogva hallgasson ki egy Lion nevű embert, a ki bírósági likvidátor, a ki csak arra vár, hogy előszóllítsák és a ki abban a helyzetben van, hogy Dubrenil tegnapi kijelentéseit Bodson asszony szalonjára vonatkozólag megerőtlenítse.

Jouast elnök azonnal elrendeli, hogy a Labori által megnevezett tanut vezessék be.

Lion kijelenti, hogy ő hosszú időn át rendes látogatója volt Bodson asszony szalonjának, melyben meglehetősen vegyes társaság fordult ugyan meg, de a melyben semmi inkorrekt dolog se történt. Az 1894. évben természetesen alkalom volt rá, hogy a tanu Bodson ural Dreyfus elítéléséről beszélgethessen. Lion biztosítja a törvényszéket, hogy Bodson így szólott előtte; „Nem szeretem ugyan Dreyfust de azért az árulás dolgában ártatlannak tartom!”

Az 1894. évi haditörvényszék elnöke.

Ezek után az 1894. évi haditörvényszék akkori elnökét, Maurel ezredest szölitják a sorompó elé. A nacionalájának felvétele után ez a tanu a következőket mondja:

— Mindenekelőtt ki kell jelentenem, hogy a pör egész ideje alatt se szóval, sem írásban nem történtek közlések velünk a titkos iratok dolgában. Sem velem, a törvényszék elnökével, sem a törvényszék tagjaival nem közölték azok tartalmát! A törvényszék tagjai csak úgy ismerték a dossiit, — mint a hogy annak tartalmát a vádlottal közölték.

Jouast elnök: Mily benyomásokat szerzett ön a tárgyalás folyamán?

Maurel: Nem foglalkozom most Chaharvai és Peloton, vallamint Pessone véleményével. A két kiküldött véleménye nem volt kedvezőtlen Dreyfusra nézve. Azt mondják, hogy Berthoinot nyilatkozatait nem értették meg. Ez nem áll! Mi nagyon jól megértettük. Bevallom, hogy Du Paty és Henry vallomásai én rám nagy benyomást tettek, mert én azokat őszintéknek tartottam és nem gondoltam, hogy gyűlölettel vannak eltelve.

Elnök: És a vádlott magatartása?

Maurel: A vádlott magatartása, ezt be kell vallanom, mindig korrekt és szilárd volt! Dreyfus folyton az ártatlanságát hangoztatta. A meggyőződésem a tárgyalás alatt érelődött és úgy vélem, ugyanezt mondhatom a

törvényszék többi tagjáról is. De be kell ismernem, hogy a tárgyalás második napján egy lezárt és lepecsételt borítékot kaptam (nagy szenzáció,) meg pedig egy tiszttól, — Picquartnak hívják. (Mozgás.) Felszólított a minister nevében, hogy a borítékban levő iratokat egész szigorúan meghatározott feltételek mellett közöljem a haditörvényszék tagjaival. De én a borítékot még ugyanaz nap este felbontatlanul adtam vissza annak a tisztnek.

Labori: Ki hozta önhöz ezeket az iratokat?

Maurel: Du Paty ur volt.

Labori: És mily iratok voltak abban a borítékban?

Maurel: Azt nem tudom. Nekem már meg volt a meggyőződésem Dreyfus dolgában, nem törődtem az iratokkal.

Labori: Nos jó, önnek már meg volt a meggyőződése az ügyben. De hát a többi bíró meggyőzésével hogy állt a dolog?

Maurel: Azt hiszem, hogy a bírek mind a tárgyalás alatt alkottak maguknak véleményt Dreyfus ügyéről.

Rennes, aug. 24

Labori hosszan faggatta Merciert hogy mi volt a titkos iratesomóban, amit az 1894-iki tárgyalás elnökének Matrelnak átadott egy borítékban. — Mercier erre megtagadta a választ. A tárgyalás folyama alatt azonban megvallotta, hogy a titkos irományokat nem közölte D'ormetschefflet kormánybiztossal.

Labori: Miért nem?

Mercier: Mert okunk volt, hogy minél kevesebben ismérjék a titkos irományokat.

Több lényegtelen tanu vallomása után Grand Maison gróf képviselő következett, aki azt vallotta, hogy egy angol barátja neki Schwarzkoppen egyik levelét mutatta, amelyben az a leghatározottabban kijelentette, hogy Dreyfus teljesen ártatlan. A levélben az is van írva, hogy több francia tiszt van a hadseregben, a ki áruló, de Dreyfus nem az.

SZINHÁZ.

A sziniévad ujdonsága. Komjáthy János színigazgató megszerezte a Görög rabszolga operett előadási jogát. A Gésák szerzőjének: Sidney Jones nek sikerült operette a népszínháznak állandó műsor darabja. Minden alkalommal telt ház közönsége gyönyörködik az operett zenei szépségeiben és a remek kiállításban. Komjáthy János szintén nagy gondot fordít az operett kiállítására. A diszleteket hozzá Gyöngyössy Viktor színházunk új műszaki felügyelője és festője készíti. Az új

operett bemutató előadását még a szini évad elején megtartják.

* **Mikor lehet bérelni?** A színházi bérlő közönség tájékoztatására közöljük, hogy Komjáthy János színigazgató szeptember tizedikén Debreczenbe érkezik és a színházi irodában veszi fel a bérlőkre vonatkozó jelentkezéseket. A bérlőknek szeptember 24-éig kell jegyeik megváltását kieszközölni, ellenkező esetben az addig ki nem váltott jegyeket az új jelentkezők kapják meg.

Debreczen világitása.

— Ajánlatok a közvilágitásra. —

Debreczen városa a közvilágitás ellátása czéljából ajánlattételre hívta fel a pályázatra illetékes társaságokat és összesen hat ajánlat érkezett be.

Az ajánlatokat tegnap délután Körner Adolf tanácsnok elnöklete alatt bontotta fel az e czélből kiküldött bizottság. Az eredményt tudósítónk az alábbi részletekben tünteti fel.

A magyar aszfalt részvénytársaság ajánlata.

A magyar aszfalt részvénytársaság beadványában direkt ajánlatot nem tesz csak azt kéri, hogy vele a város a villanyvilágitásra nézve tárgyalásba bocsátkozzék. Már most kilátásba helyezi, hogy ő a beérkezett ajánlatok bármelyikénél jutányosabb ajánlatot terjeszthet be, amennyiben a biharmegyei Bódoló község határában lévő silányabb minőségű de nagymennyiségű szenéből villamos energiát szándékozik előállítani s azt a környékben levő nagyobb városok, magánfogyasztók és ipartelep részére szolgáltatandó jutányos árral szándékozik értékesíteni.

Egyesült villamossági részvénytársaság.

Az egyesült villamossági részvénytársaság Budapestről küldött ajánlatában a közvilágitáshoz használandó pillangó égők egy órai világitásért 0.75, az Auer lámpáért 0.58 krajczárt számít. A villamos világitásért amper órákért 0.65 krajczárt kér és azonkívül közvilágitási czélra hatszáz ezer ingyen égési órát ajánl fel. Magán világitási gázért köbméterenként 11 és fél krajczárt állapít meg, míg ipari czélokra szolgáló gázért 7 és fél krajczárt. — Villamos világitást magán czélra száz vatt óránként 3 és fél krajczárért, ipari czélra két krajczárért ajánlja fel.

Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára.

Ez a budapesti részvénytársaság csaknem ugyanazonajánlatot tette, mint az ausburgi. Pillangó égőknel égési

óránként számít 0.8 krajczárt, Auer égőkkel 0.59 krajczárt. Ötszázezer ingyenes órát ajánl fel közvilágitási czélokra. Magánvilágitási gázt köbméterenként 12 krajczárért ipari czélra 8 krajczárért ajánl a társaság. Villamos világitásnál magánfogyasztási czélokra hektó vatt óránként 3.6 krajczárt, ipari czélokra 2 és fél krajczárt, közvilágitásra amper óránként 0.7 krajczárt kér.

A magyar vasuti forgalmi részvénytársaság.

Ez a szintén budapesti cég tette a legolcsóbb ajánlatot. Magyar részvénytársaság, amely a magyar államvasutak összes kocsjait gázzal és villanyal világitja.

Ez a részvénytársaság közvilágitási czélra a légszesz világitást pillangó égővel óránként 0.68 krajczárért, Auer égőkkel pedig 0.53 krajczárért ajánlja fel. Közvilágitásra egy millió háromszázezer óra ingyen fogyasztást ajánl. — Magánfogyasztásra köbméterenként 10 krajczárért adná a légszeszt, ipari czélokra hét krajczárért. A villamos világitást magán fogyasztásra hektó vatt óránként 3.4 krajczárért, ipari célokra 1.7 krajczárért, közvilágitásra pedig amper óránként 0.65 krajczárért ajánlja fel.

Az Ausburgi légszeszgyár részvénytársaság

Az Ausburgi légszeszgyár részvénytársaság mely Debreczent ma világitással ellátja a következő ajánlatot tette:

Kövilágitásra a légszeszért pillangó égővel óránként 0.8 krajczárt, Auer égővel 0.59 krajczárt kér. Közvilágitásra ezenkívül ötszázezer óra ingyenes fogyasztást ajánl fel.

A légszeszt magánfogyasztásra köbméterenként tizenkét krajczárért, ipari czélra nyolcz krajczárért hajlandó számítani.

A villamos világitást magánfogyasztásra hektó vatt óránként 3.6 krajczárért, ipari czélra 2 krajczárért, míg a közvilágitásra 0.7 krajczárért, hajlandó számítani; ez utóbbit amper óránként

Balogh Mihály ajánlata.

Balogh Mihály nyugalmazott főmérnök ajánlatának célja, — mint beadványában írja — hogy a légszesz világitás a város által házilag legalább egy évig oly módon kezeltessék, hogy a városnak ezen kezelésből hátránya ne származhassék. Ajánlattevő ennél fogva kötelezi magát, hogy a világitásból, esetleg előálló deficitet sajátjából fedezi és egy év multával, ha a város a kezelést magára nézve nem tartaná előnyösnek, a gyárat átveszi és helybeli egyénekkal részvénytársaságot alakít. Célja, hogy így ezen vállalat jövedelme — ha a város a kezelést magára nézve nem tartaná előnyösnek — a városban maradjon.

Ilyen feltétellel tett ajánlat szerint egy órai pillangó égő világítást közcélra 0.75 krajcárért, nagyobb Auer égőkkel főbb utcákra 0.625 krajcárért kisebb Auer égőkkel (30-35 gyertya fény) 0.35 krajcárért számít fel köbméterenként. Közélu világításra egy millió inzyenes égési órát ajánl fel.

Magánfogyasztásnál a légszeszt köbméterenként 12 krajcárért, ipari célokra 8 krajcárért ajánlja fel.

Villamos áram hektovat óránként magánvilágításra 3.75 krajcár, ipari célokra 2 krajcárért, az közvilágítási célra 0.65 krajcárért ajánlja fel. Ez utóbbit amper óránként.

A fentiekbea elsorolt ajánlatok tárgyalását már a köznapokban megkezdik.

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel értesítjük lapunk olvasó közönségét, hogy a „Debreceni Ujság” szerkesztőségét és kiadóhivatalát főtér, Biederman palotába (Piacz-utca) helyeztük át.

* **Istentiszteletek az izr. templomban.** A Deák Ferencz utcai izr. templomban az Istentiszteletek további rendelkezésig a következő sorrendben tartatnak: Péntek este fél 7 órakor. Szombaton reggel 9 órakor. Vasárnap (Szelochoth) hajnali 4 órakor. Többi napokon (Szelochoth) hajnali 5 órakor.

* **Ügyvédi képviselő közgazgatási ügyekben.** A budapesti ügyvédi kamara panaszos felterjesztést intézett a belügyminiszterhez amiatt, hogy a közgazgatási hatóságok olyan ügyekben, hol a félnek törvényszerű meghatalmazással igazolt ügyvéd képviselője van igen gyakran határozataikat az ügyvéd megkerülésével: közvetlenül a félnek kézbesítetik, a mi az ügyvédre nézve nemcsak bosszantó, hanem sokszor anyagi károsodással is jár. — A belügyminiszter ma körrendeletben figyelmeztette erre a szabálytalanságra a törvényhatóságokat s egyúttal jelentést vár arról, vajon hol, mely hatóságoknál divatozik ez a rossz szokás, végül pedig kikéri a miniszter a törvényhatóságok véleményét a szabálytalan eljárás megszüntetése tárgyában teendő intézkedések felől.

* **Leforrázott házaspár.** A házi ese tepaté egy erős formájának komoly következményei lettek. Mert abban már nincs rendkívüli, hogy a szerető férj néhány findzsát vág a felesége fejéhez a mire az a levesestálak szilárdságáról szerez magának a férje hátának közbenjöttével meggyőződést. Hanem ezúttal komolyabb esetet ír tudósítónk K. N. földesgazda az utóbbi időben a bornak adta macát; már vagyonának nagy részét elvesztette az italon. A napokban is becsipve tött haza, a hol ép nagy mosás volt. Ujra összepörlekedtek s a czivódás tetőpontján az asz-

szony fölkapta a forró sziksós vízzel telt üstöt s annak tartalmát a férje arczába öntötte. A leforrázott férj a borzasztó fájdalom daczára fazekat kapott föl, azt az üstbe merte s ő is leöntötte a feleségét. — Most mind a ketten súlyos betegen fekszenek.

* **A papa tudománya.** A papa (fiacskájához, akinek segített a feladata elkészítésében) Nos. mit mondott a tanító a fordításhoz?

A kis diák; Azt mondta, hogy nap-ónapra nagyobb számár lesznek:

* **Petőfi-dalkör ülése.** Ma délután 6 órakor a Petőfi-dalkör saját helyiségében választmányi ülést tart, melyre ezuton is figyelmeztetnek a tagok. Ez alkalommal fogják tárgyalás alá venni a temetéseken való részvételekről szóló indítványt és a zászló rendelési ügyét.

* **Öngyilkossági kísérlet.** Kun Dániel többszörös apró lopás miatt a rendőrség elé került, amely arra ítélte az enyveskezű férfit, hogy többé Debreczenbe nem teheti be a lábát. De Kun nem tudott elmenni és szörnyen bizott benne, hogy a rendőrök nem ismernek reá. Bolyongása közben mégis egy rendőr megismerte és elcsipte. — Mint a ki a tilalmat megszegte, a kapitány elé állították. Kun annyira félt a büntetéstől, hogy a harmadik kerületi kapitányságnál közvetlenül a kihallgatás előtt kétségbeesett lépésre szánta el magát. Odarohant a nyitott ablakhoz, hogy kivesse magát az utcára. Szándékát azonban gyorsan észrevették s bár az öngyilkosjelölt féltessel az emeleti ablakból már ünnecsüngött, egy rendőr megkapta és visszavonszolta a terembe. Kun aztán maga is belátta, hogy a két napi áris tomért, amelyet a nyakába sóztak kár lett volna egy életet elpusztítani.

* **Esküvők.** Tegnap két házasság kötés történt Debreczenben. Házasságot kötöttek: Pocsaly András földműves, Csöke Juliánával. Novák Béla Gyula papirkereskedő Biró Etellel.

* **Augusztusi tél.** A rendkívüli forróság után, a mi augusztus első napjaiban uralkodott, most ugyancsak a tulsó végeletekbe esapott az idő. Olyan hidegek járnak, hogy kivált reggelenként, felöltő nélkül nem lehet az utcán járni. A megye több községéből pedig fagyot is jelentenek, a mi mindenestre elég érdekes ujság augusztusban.

* **Rejtélyes idegen.** A polgármester Batthányi utcai házának udvarán tegnap este 10 óra körül a házmaster egy idegen férfit vett észre a ki az udvar egyik sarkában meghúzódva vá rakozott. A házmaster a nem épen uri kinézésű embert igazolásra, majd távozásra kérte fel. Az idegen szoba sem állott a házmasterrel. A házmaster rendőrt hívott, a ki a rejtélyes idegent nagy nehezen a központi rendőrség elé vitte. Pokol Harangi Géza szobafestőnek nevezte magát de előadása oly

zavart volt hogy a rendőrség jónak találta a gyanus viselkedésű alakot letartóztatni.

* **Tolvaj kocsis.** Nagy József gazdálkodó kocsisa Nagy Mihály tegnap este a kapufélfától sem véve bucsut könyv hátrahagyásával megugrott. — Gazdája a Nagy-hegyesi pusztán találgatta — hova lett kocsisa. Nagy Mihály pedig Debreczenben már üzletet is akart kötni Glück Hermann eskó-kással. Egy cifra szűrt kínált neki 3 frtért. Az eskó kgyanusnak találta a szűrt Nagy Mihályt egy rendőrrel a központra kísértette. A kóbor kocsis azonban nem tudta magát igazolni, Gazdája pedig Nagy-Hegyesen lakik így a további intézkedésig lezárták.

* **Eljegyzés.** Békési Lajos eljegyezte Janovicky Juliánát.

* **Iskolai belrások az ev. egyház elemi iskolájánál.** Tisztelettel értesítjük a szülőket, s a tisztelt közönséget, — hogy ág. hitv. ev. egyházunk elemi iskolájában a beiratások az 1899—1900. iskolai évre folyó évi szeptember hó 1. 2. 4. napján d. e. 9—12 ig d. u. 3—5 ig az iskola helyiségében történnek. Azon gyermeke, akik az első osztályba jelentkeznek, tartoznak előmutatni himlőoltási bizonyítványukat. Egyúttal figyelmeztetjük a szülőket, hogy a félévi tandij beiratáskor fizetendő. — Az iskolai év ünnepélyes megnyitása f. é. szeptember hó 5 én reggel fog megtartatni. Debreczeu 1899 aug. hó 24 én. Az iskolaszék.

* **Párbaj egy bélyegző miatt.** Párbajnak lett az okozója egy bélyegző, a melyet a marhapasszusok kiállításánál használnak, a mikor az állatokat a vásárra hajtják. A bélyegzőt, e melyen ez áll;

Ez az állat egészséges!

a napokban egy tréfás ur, a Linek jobb dolga nem akadt, magával vitte és a vendéglőben rányomta a szomszéd vendég ujdontat uj cilinderek selyem-bélésére. A cylinder váletlenül leesett a szögről és a pincérek öten ugrottak a felemelésére. A bélyegző nyoma feltűnt az egyiknek, elovasta rajta az írást és mindjárt sorba mutogatta több pincértársainak. Egyszerre óriási hahota reszkedettte meg a vendéglőt. A pincérek öten fogták és nézték a czilindert. A vendégek is figyelmesek lettek a kacagásra és néhány perc alatt az egész vendéglő odaállt a kacagó pincérekhez nevetni

Ez az állat egészséges;
Hajtható a vásárra!

ismélték egyre. A cylinder tulajdonos észrevén, hogy micsoda tréfának lelt az áldozata, szomszédját, a kire a gyanuja irányult, mindjárt kérdőre vonta, a melyből aztán szóváltás és lovagias ügy keletkezett. — A párbajban szerencsére egyik sem sérült meg.

* **Megakadályozott párviadal.** Bohozatba való az a kis párbajhistória, — mely beszéd tárgyát képezi már napok óta a kávéházakban. Két egészen ifju embernek valahogy ügye támadt, melyet a lovagias utra tereltek. Összeültek a rettenetes segédek, s úgy találták, hogy ezt az affért csak súlyos feltételek mellett elintézni. S hogy zavartalanul mehessen végbe a duellum, egy közeli helyiséget tűztek ki annak helyéül. A feleket szembeállították már, de egy subás alak jelent meg a terem ajtajában.

— Kit keres itt, mit keres itt, — rivalt rá villogó karddal jobb kezében a vezető segéd.

Am az alkalmatlan vendéggel nem lehetett olyan kurtán elbánni, hivatalos személy volt az a falusi bakter. — Belenyugodtak, hogy a két becsületet később fogják összefoltozni, s két nap mulva ismét megjelentek ugyanazon a helyen. Ekkor viszont a rendőrök akadályozták meg a vérengzést. A feleket, s a segédeket annyira kimerítette ez a sok kudarc, hogy lelettek a fegyverrel való elintézéséről, s kibékültek.

TÁVIRATOK.

Véres családi dráma,

Budapest, (Debreceni Újság ered. táv.) A Murányi utcában ma véres családi dráma történt. A Stefánia szálloda tulajdonosa, aki csak egy hónapja nősült, revolverből kétszer a feleségére löött, kétszer pedig a saját szájába. Az vitte a véres tettre, hogy a felesége nem szerette. A fiatal asszony csak a karján sebesült meg, a férj pedig, akit kórházba szállítottak, haldoklik.

A pestis

Páris, aug. 24. (A Debreceni Újság eredeti távirata.) A Havas-ügynökségnek jelentik Oportóból: A városban terjed a pestis, de a betegség könnyű természetű. Tegnapelőtt két újabb megbetegedés és egy haláleset fordult elő. Tegnap éjjel megint két megbetegedést konstataáltak. Hépenez orosz orvos idejön a betegek kezelésére. A kereskedő-egyesület meg kérte Koch tanárt, hogy a betegség tanulmányozására Oportóba jöjjön.

A német alföldi zavargások.

Hilversum, aug. 24. (A Debreceni Újság eredeti távirata.) Ma este még katonai őrzéstartók ezirkálnak a városban, de úgy látszik, újabb rendzavarásoktól nem tartanak.

A grasslitzzi zavargások áldozatai.

Prága, aug. 24. (A Debreceni Újság eredeti távirata.) Maurig helytartósági tanácsosnak Grasslitzből kül-

dött jelentése szerint tegnap a lakosság nagy részvéte mellett teljesen esőndben eltemették az e hó 20 án megölt három embert. A helytartósági tanácsos előtt tett kötelező ígéret ellenére Verkauf dr. és Hofer képviselők a siroknál rövid beszédet mondtak.

Török dolgok.

Konstantinápoly, augusztus 24. (A Debreceni Újság eredeti távirata.) Egy irádé elrendeli a hónapok óta raktáron heverő nyolcz millió Mausertöltény át-vételét és az érte járó összeg kifizetését. Ez az intézkedés újabb szállításokat tesz lehetővé.

Az osztálysorsjáték

Budapest, (A Debreceni Újság eredeti távirata.) Az osztálysorsjáték mai húzásánál a 100.000 koronás főnyereményt, a 65589 számú sorsjegyet nyerte, mely sorsjegyet a „Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön részvénytársaság osztálysorsjáték osztálya Andrassy-ut 5. szám adta el. 100.000 koronát nyert 64589 — 30.000 koronát nyert 2347 — 15.000 koronát nyert 121. — 10.000 koronát nyert 48338 81606. — 5.000 koronát nyertek 4438 11338 14822. — 2.000 koronát nyertek 2568 1741 53772. — 1.000 koronát nyertek: 26002 37028 42297 55170 61526. 500 koronát nyertek: 7234 7866 10237 11590 13302 14342 15413 15514 17286 28452 30923 47443 43321 44270 47382 49217 51607 54942 55385 61909 62684 64616 72317 81975 89351 90118 94269 97611 97779 97839 99163.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Három kétféjű sással kevesebb

Budapest, (A Debreceni Újság eredeti távirata.) A Károly-kaszárnya átalakításával megbízott művezetőség felhívott egy szobrászt, tegyen ajánlatot, hogy az épület gránutos-utczai homlokzata oromzatán lévő három kétféjű sas helyett a főváros címerét mennyi költésért vállalja el. Az ajánlat megtétele, a tanács azt mai ülésénél is fogadta és így rövid idő mulva az a három sas onnan el fog tűnni.

Budapesti tőzsde.

Budapest, (A Debreceni Újság eredeti távirata.) Buza okt. 8'34. Buza ápr. 8'66. Tengeri 4'70. Új tengeri 4'86. Rózsa 6'62. Zab 6'27.

Egy anya rémtette.

— Fővárosi tudósítónaktól. —

Budapest, aug. 24.

Felette rejtélyes gyermekgyilkossági eset foglalkoztatja most a fővárosi rendőrséget. Egy meglehetősen mód-

ban élő újpesti kereskedő neje, Sommerberg Adolfné született Czigler Berta újszülött leánygyermekét hallatlan kegyetlenséggel gyilkolta meg. A lelketlen bestia az ártatlan kis porontyot kendőbe csavarta, aztán egy fazékba gyümöszölte, a melyet jól lekött.

A mikor gaz munkájával elkészült, kiment a lépormakm dűlőre s a Ruzs féle korcsma közelében a fazekat a gyermekkel együtt a Dunába dobta. Ám de büne hamarosan kiderült. Az emberbőrbe bujt állat nem is sejtette, hogy rémes munkájának szemtanuja van, a ki figyelemmel kíséri. Alig végezte el szörnyű munkáját, hirtelen előtte temett Petruska István 125. sz. mezőőr s felszólította, hogy kövesse őt a rendőrségre.

A lelketlen asszony egész valójában összereszt s néhány perczig, mint valami szobor, öntudatlanul s mozdulatlanul állott egy helyben, mintha lábai földhöz lettek volna cövekelve. A mikor magához tért meg lepetéséből, könyörgésre fogta a dolgot s arra kérte a mezőőrt, hogy bocsássa szabadon, jutalmul nagyobb pénzösszeget ígért a mezőőrnek. — A becsületes őr erélyes hangon utasította vissza az ajánlatot, s kényszerítette az asszonyt, hogy kövesse. Először azonban a fazekat halásztta ki a vízből de az ártatlan kis gyermekből már ekkor elszállt a lélek; a kis porongy halott volt.

A VI-ik kerületi kapitánysághoz vitte a lelketlen asszonyt a mezőőr, a hol nyomtan megindították a vizsgálatot, de eddig eredménytelenül.

A asszonyt, a ki beteg, rögtön a Rókus-kórházba szállították. Ki is halgatták már, de minden felvilágosítást megtagadt. A rendőrség azt hiszi, hogy felette rejtélyes ügygyel áll a gyermekgyilkosság kapcsolatban. Mert más kép el sem hihető, hogy egy jó módban élő, ép eszű asszony ily bűnre vete-medne.

Minden körülmény arra vall, hogy az asszonynak oka volt a kis gyermeket láb alul eltenni, de hogy mi volt az ok, azt a szigorú vizsgálat majd kideríteni.

VEGYES.

A Balaton áldozata. Almádiban egy fiatal fővárosi tanítónő szerencsétlensége tartja izgalomban a lakosságot

Gött Ilona fővárosi tanítónő fürdés közben a Balaton hullámaiban lelte halálát. A szerencsétlen teremtés minden nap messze beuszott a tóba s bár több szőr figyelmeztették, hogy kirándulásain veszedelem érheti, Szent-István napján délelőtt megint messze eluszott, a parttól és nem tért többé vissza. — Eltűnését csak délben vették észre, a mikor hozzátartozói hiába várták haza. A fürdő kabinban megtalálták ruháit. Most keresik holttestét.

Élő ember a sirban. Megrázó tragédiáról értesít bennünket temesvári tudósítónk. — Az odaváló temetőben nagy közönség gyülekezett egy nyitott sir körül: Todoroszku Miklós háztulajdonos huszonötévesztendő fiát temették. A pap beszélt a halottat s a gyászoló apa könyezve nézte a virágos koporsót. Egyszerre táviratot hoznak Todoroszkunak, ahogyan belepillantott, eszméletlenül bukott a három méter mélységű sirba. A távirat újabb gyászt jelentett: másik fiának, Todoroszku Péter hadnagnak a halálát. A közönség rémülten futott el, mert a megrázó jelenet valóságos pánikot keltett. Csak nehezen tudták a szegény öreg embert kihuzni a sirból. Most élet-halál között betegen fekszik.

Az apagyilkos. Ó Kanizsán, mint onnan írják, Bata József földművelő a minap meggyilkolta édesapját. Az öreg gabonát adott el egy ottani kereskedőnek és mikor az érte járó összeget fel akarta venni, a kereskedő kijelentette, hogy fia már a múlt évben előre felvette a pénzt az ezen évben szállítandó gabonáért. Az öreg dühösen ment haza s jól leszidta fiát is menyét is, meg a saját feleségét is. A szóváltás hevében az öreg valamit hozzávágott fia fejéhez, ki erre annyira dühbe jött, hogy késsel támadott apjára, először fejbe szurta, majd az életlen késsel addig nyiszálta nyakát, míg a feje levált a törzsről. A gyilkos felesége, meg édes anyja szó nélkül nézte e jelenetet, sőt később az öregot a vértől is megtisztították, zsebébe pálinkát meg egy bicskát tettek, hogy a hatóságot félrevezessék. A csendőrök később az egész családot letartóztatták.

Csarnok.

A Botori leányok.

— Társadalmi regény. —

39. Folytatás.

Kevéssel Tilda távozása után Botoriné rontott be az Ilona szobájába. Olyan sápadt volt s olyan idegesen viselkedett, hogy ez feltűnt Ilonának és ietett kérdéseivel körülfgni az édes anyját.

— Mi lelte kedves mama, hogy olyan sápadt és olyan izgatott?

Botoriné szólani akart, de nem tudott. Megölelte leányát, a nyakába borult és zokogásba tört ki.

— De mama, az égre beszéljen hát mi történt.

— A férjed . . . Tarnay . . .

— Mi van vele?

— Kijelentette nyíltan előttem és apád előtt, hogy háztartási költsége nem bír meg olyan terhet, amelyet én és apád itt tartózkodásunkkal szerzünk neki.

— Nos?

— Felkért bennünket, hogy lehetőleg rövid idő alatt keressünk más tanyát. Vannak még leányaink, vegyük igénybe azok szívességét is. Elég volt neki ennyi.

— Ah? . . .

— Mit tegyünk édes Ilonám? — Hová menjünk! Tildához? Hiszen a főhadnagy nagy igényei és szórakozási vágyai mellett még Tildát is alig bírja eltartani; ugyan hogy venne fel bennünket?

— És te ezen kétségbeestél kedves mamuskám? Hát ott van apám. Mit sopánkodol te? Hadd fájjon a gondtól az ő feje.

— Ilonám! Ilonám! Hogyan beszélhetsz így? Apád nyugdíjaztatta magát s abból a hatszáz forintból legfellebb lakásra telne pénz.

— De mamuskám, a papa még elég életerős ember ahhoz, hogy mellékfoglalkozással másik hatszáz forintot is keressen.

— Ugyan Ilona hát elkívánád tőle, hogy újra dolgozzék? Hát nem eleget dolgozott már életében és mindig csak ti értetek. Azután a kényelmet is megszokta már annyira, hogy bizony neki sehogy sem menne a munka.

— Jó, de kedves mama azt sem kívánhatjátok a férjemtől, hogy ő tartsa el az egész családot.

— Ó megteheti, módjában van. Te rábírhatsz.

— Egyszer már rá bírtam. Akkor erősen fogadkoztatok, hogy lejjebb szállítjátok igényeiteket. Nem tettétek. Jól tudom, hogy most már hiába tesztek kísérletet. Megpróbálhatom. De biztosítok, hogy nem várok tőle semmi eredményt.

— Oh tedd meg aranyos, édes Ilonkám. Ugy szeret az az ember téged, hogy ezt a kérésedet sem fogja megtagadni.

XII.

Ilona ígéretét be is váltatta. Bár milyen megerőltetésébe került is, megkísérelt minden módot, de siker, eredmény nélkül. Tarnay Gerő elhatározásában hajthatlan maradt. Kimondta a határozatot és gyors megvalósítását is sürgette. Engedményt Ilona közbelépésére csak annyiban tett, hogy a Botori gyerekek neveltetését magára vállalta, de Botorinak és a nejeinek menni kellett.

Nehéz szívvel váltak meg ugyan a gondtalan élettől, de megkellett váltaniok. Botori szerényebb lakást vett ki és szűkre szabott igények mellett éltek egy darabig. De Botori egykedvű, szóval, később bánatos lett és rövid idő múlva ágyba került. A betegséget sem sokáig bírta és kevéssel azután örök-álmom ült szeméire.

Mikor Botorit elhantolták, Ilona újra kísérletet tett, hogy férjét arra bírja, hogy özvegy édes anyját a kastélyba fogadja.

— Most még kevésbé édes Ilonám! szolt Tarnay — ezzel a kérelemmel ne is zaklass, jobb ha hagyod, mindég fájdalmas hurokat pengetsz vele a szívemben. Te tudod, hogy én szilárd elhatározásu ember vagyok s elhatározásaimtól engem eltéríteni még neked sem lehet.

Botoriné tehát gondterhes napok elé nézhetett, különösen akkor, midőn megtudta, hogy férje után oly csekély nyugdíjat kap, amelyből még szerény igények mellett is alig lehet megélni. Sokat sirt, tépelődött, gondolkodott rajta hogy mit tegyen, míg végre arra az elhatározásra bírta magát, hogy másik leányához Tildához fordul.

Hejh ha tudta volna az eredményt, de hogy tette volna meg ezt a kísérletet. Új sebet ütöttek a szívén fájót, vérzöt . . . Vaday Kálmán főhadnagy ur dühösen utasította el.

— Nem elég teher nekem, hogy a leányáról kell gondoskodni; nem elég szívesség tőlem, hogy leányukat kivettem a kezük alól, feleségemmettem s megmentettem magukat a további gondoktól, most még ráadásul nyakamba vegyek egy anyóst, türjem el tétlenségét, szeszélyeit s a mellett hogy én keresem a kenyeret a háznál, meg a beavatkozásai előtt is tisztelettel meghajoljak? Olyan nincs! Elég teher van én rajtam, — ezzel növelni csepp kedvem sincs.

Botorinének esahogy a szive nem szakadt bele . . . Most már egészen egyedül állott . . . Mit tegyen? Hová forduljon? . . . Hiszen van egy kis igazsága Vadaynak és Tarnaynak is, de hát itt egészen más szemüvegen keresztül kellene vizsgálni a helyzetet. Könyörület kellene hozzá! Ez pedig úgy látszik nem fakad egyik vejeinek a szívében sem.

Legnehezebb helyzetében, mikor már mindenki elhagyta támadt az a gondolata, hogy még egy utolsó kísérletet tesz. Az ő megtagadott, elhagyott leányához, Evelinhez fordul.

— Igen, igen! Ó édes jó gyermekem volt. Nemes szívvel viseltetett hozzám. Tévedésemért meg fog nekem bocsátani és nem tagadja meg tőlem a szeretetét, . . . Oh igen . . . Evelin nagyon jó gyermek! Ó szeret, nagyon szeret engem.

— Folyt. köv. —

APRÓ HIRDETESEK.

Az apró hirdetések között 10 szög minden apró hirdetés 20 krajcár, azontul minden szóért 2 kr. fizetendő. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. Cimmal ellátott hirdetés után 30 kr. bélyegilleték is jár. — Vidékről is igen kényelmesen beküldhetők az apró hirdetések **Posta utalvánnyal**; a posta utalvány szelvényére is könnyen ellér az apró hirdetés szövege. — Csak oly levelekre válaszolunk, melyekre a válasza szükséges levélbélyeg, vagy levelező lapot beküldik. — Felvilágosítás ingyen ad a kiadóhivatal.

A ki

állást keres, vagy állást ad, vegye igénybe a

DEBRECENI UJSÁG

apró hirdetések rovatát,

a ki

birtokot akar venni vagy eladni,

a ki

üzletét akarja értékesíteni vagy venni,

a ki

lakást keres és bérbeadni óhajt,

a ki

házasságot akar kötni,

a ki

birtokot akar bérelni, vagy bérbeadni,

a ki

kölcsönt keres vagy ad,

a ki

valamely vállalkozáshoz társat keres,

a ki

szabadalmat akar értékesíteni, vagy venni, vegye igénybe a

Debreczeni Ujság" apró hirdetések rovatát.

A „Debreceni Ujság" apró hirdetései biztosan célra vezetnek.

Teljes ellátást keresnek fiatal emberek. Cím a kiadóhivatalban.

Szent-Anna utcán egy úri-nőnél kitűnő házi koszt abonómába kapható: ugyanott egy udvari és egy utcai csinos butorozott szoba azonnal kiadó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Csók utcán légy szoba, elő szoba, konyha, kamara és pincze, bármely órában kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

A főpiacon Hungáriával szemben, egy kényelmes 3 szobából mellékhelyiségekből álló emeleti lakás, továbbá, irodának alkalmas két szobából álló emeleti és egy szobából álló földszinti helyiség azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Elénk utcában egy ház, jó forgalmu fűszer üzlettel (esetleg az üzlet bérbe is kiadó) vágóhid közelében, fél nyilas föld tanyával; nagy cserén egy kaszálló tanyával eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Főtéren, Tisza palotával szemben egy bolthelyiség és két szobás lakás november 1-től; ugyanott szép udvari emeleti lakás azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó kertészeti telep és szőlőkert 1200 négyszögöl területű kert kitűnő kertészeti berendezéssel 4 üveg házzal, 2000 drb. rózsafával és szőlő teleppel eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Iroda helyiségnek vagy garcon lakásnak használható 2 esetleg 3 szobából, előszobából álló helyiség azonnal, vagy f. évi november 1-től kiadó. Hol? megtudható a kiadóhivatalban.

Megfelelő kamattal 50 frt. kölcsönt keresek — öt frt havi törlesztéssel. Cím a kiadóhivatalban.

Battyányi-utcán, butorozott szoba teljes ellátással kiadó, ugyanott tanulókat is teljes ellátásra elfogadok. Cím a kiadóhivatalban.

Homok utca elején jó vízü kuttal szemben, fűszer, hentes üzletnek vagy korcsmának jó forgalmu hely, nagy telekkel bíró ház olesón eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Müncheni templomot és környékét ábrázoló 160 cm. magas és 80 cm. széles olaj festmény kép egy hírneves festő művész alkotása eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó egy házhoz szállító petróleum üzlet, teljesen felszerelve jutányos árban. Hol? megmondja e lap kiadóhivatala.

Egy jó forgalmu fodrász üzlet jutányos áron elutazás miatt azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Több métermázsas pakolásra alkalmas kemény és puha papír eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Kitűnő jó fejős tehének eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Egy jó családból való fiú óras üzletbe tanuló felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Első rangu biztosító intézet, mely fiú és leány gyermekek biztosítását kultiválja Hajdu és Szabolcs vármegyében főügynököt keres. Cím a kiadóhivatalban.